

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlášené: 23.06.1992

Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1992

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

298

ZÁKON

České národní rady

ze dne 15. dubna 1992

o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ
ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ PRO VOLBY A REFERENDUM

§ 1

Podle tohoto zákona se postupuje

a) při volbách do

1. obecních a městských zastupitelstev,
2. zastupitelstev statutárních měst, pokud tak stanoví zákon,¹⁾
3. obvodních zastupitelstev ve statutárních městech, pokud tak stanoví zákon,¹⁾
4. zastupitelstva hlavního města Prahy,
5. obvodních zastupitelstev v hlavním městě Praze,
6. místních zastupitelstev v hlavním městě Praze a ve statutárních městech, pokud tak stanoví zákon,¹⁾

b) při místním referendu²⁾ (dále jen „referendum“).

§ 2

(1) Volby se konají na základě obecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním.

(2) Referendum se koná na základě obecného, rovného a přímého hlasovacího práva uskutečňovaného tajným způsobem.

§ 3

(1) Právo volit do příslušného zastupitelstva v obci, v městském obvodu nebo v městské části a do zastupitelstva hlavního města Prahy (dále jen „zastupitelstvo“) a právo rozhodovat při referendu konaném v obci, v městském obvodu nebo v městské části (dále jen „městská část“) mají občané České republiky, kteří v obci nebo v městské části mají trvalý pobyt³⁾ a nejpozději v den hlasování dosáhli věku 18 let (dále jen „oprávněný občan“).

(2) Oprávněnými občany nejsou občané, kteří byli zbaveni způsobilosti k právním úkonům nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla omezena.⁴⁾

(3) Překážkou ve výkonu volebního práva a práva rozhodovat při referendu (dále jen „hlasovací právo“) je

- a) zákonem stanovené omezení svobody z důvodu ochrany zdraví lidu,⁵⁾
- b) výkon trestu odnětí svobody, výkon vazby nebo zadržení.

§ 4

Seznamy oprávněných občanů

(1) Oprávnění občané jsou zapsáni v seznamu oprávněných občanů (dále jen „seznam“) v obci a v městské části, kde mají trvalý pobyt.

(2) Seznamy vede obec a městská část.

(3) Občané, kteří po sestavení seznamu nabudou nebo pozbudou hlasovacího práva, budou dodatečně do seznamu zapsáni nebo z něho vyškrtnuti.

(4) U oprávněných občanů, u kterých je podle § 3 odst. 3 překážka ve výkonu hlasovacího práva, se tato skutečnost poznamená v seznamu.

(5) Oprávněný občan může v úředních hodinách nahlížet do seznamu na obecním úřadě.

HLAVA DRUHÁ

VOLBY

§ 5

(1) Volby do zastupitelstev se konají téhož dne v každé obci na území České republiky, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Volební období zastupitelstev je čtyři roky.

§ 6

Volitelnost

(1) Členem zastupitelstva může být zvolen každý oprávněný občan.

(2) Funkce člena zastupitelstva obce je neslučitelná s funkcemi:

- a) soudce,
- b) prokurátora,
- c) příslušníka bezpečnostního sboru zařazeného do útvaru, jehož působnost se vztahuje přímo na územní obvod zastupitelstva,
- d) pracovníka obecního úřadu obce, pokud jde o volby do jejího zastupitelstva, jakož i pracovníka úřadu městské části, pokud jde o volby do zastupitelstva této městské části nebo o volby do zastupitelstva obce, o jehož městskou část se jedná,
- e) pracovníka orgánu státní správy, jehož působnost se vztahuje na územní obvod obce nebo městské části, pokud jde o volby do zastupitelstva této obce nebo městské části, vykonávajícího přímo státní správu vztahující se k působnosti zastupitelstva.

§ 7 **Zánik mandátu**

(1) Člen zastupitelstva, který přestal být volitelný, ztrácí mandát. Odmítnutí slibu nebo slib s výhradou má za následek ztrátu mandátu.

(2) Člen zastupitelstva se může svého mandátu vzdát. Mandát zaniká okamžikem, kdy obecní rada nebo starosta písemnou rezignací obdrží.

(3) Člen zastupitelstva, který se dopustí úmyslného trestného činu, ztrácí mandát pravomocným rozhodnutím soudu.

(4) Z důvodu neslučitelnosti ztrácí člen zastupitelstva mandát převzetím funkcí uvedených v § 6 odst. 2.

(5) Člen zastupitelstva ztrácí mandát v případech uvedených v § 8 odst. 1 písm. a) a b). Mandát zaniká dnem nových voleb.

(6) Ztrátu mandátu vysloví zastupitelstvo, o jehož člena jde, na prvním zasedání, na němž se o důvodech ztráty mandátu dozví.

§ 8 **Nové volby**

(1) Nové volby do zastupitelstva se konají,

- a) jestliže se počet členů zastupitelstva sníží o více než jednu třetinu oproti počtu určenému podle zákona,
- b) sníží-li se počet členů zastupitelstva v obci, popřípadě v městské části, pod sedm členů,
- c) dojde-li ke vzniku nové obce,
- d) dojde-li ke vzniku nové městské části.

(2) Nové volby podle tohoto zákona vyhlásí na návrh ministra vnitřní České republiky předsednictvo České národní rady (§ 45). V posledních třech měsících volebního období se nové volby nekonají.

(3) Při nových volbách se přiměřeně použijí ustanovení tohoto zákona.

(4) Předsednictvo České národní rady může zkrátit lhůty podle tohoto zákona až o jednu třetinu.

HLAVA TŘETÍ **REFERENDUM**

Působnost referenda

§ 9

(1) Referendem rozhodují oprávnění občané formou souhlasu či nesouhlasu o konkrétně položených otázkách, které patří do samostatné působnosti obce nebo městské části.

(2) Referendem rozhodují oprávnění občané také v případech stanovených zvláštním zákonem.⁶⁾

(3) Ve městě, které se člení na městské části,⁷⁾ lze o věcech, jejichž rozhodování je v samostatné působnosti města, konat referendum pouze na území celého města.

(4) V městské části lze o věcech, jejichž rozhodování je v samostatné působnosti městské části, konat referendum pouze na území této městské části.

(5) Rozhoduje-li se referendem o návrhu na rozdělení obce,⁹⁾ koná se referendum jen v té části obce, která se má odloučit.

(6) Rozhoduje-li se referendem o návrhu na zřízení nové městské části, koná se referendum jen na území, na němž se zřízení nové městské části navrhuje.

§ 10

Referendum nelze konat

- a) o rozpočtu obce,⁹⁾
- b) o místních poplatcích,
- c) o volbě a odvolání starosty, zástupce starosty, obecní rady a členů dalších orgánů volených zastupitelstvem,
- d) jestliže by rozhodnutí referenda na základě položené otázky bylo v rozporu s obecně závaznými právními předpisy,
- e) o věcech, v nichž se rozhoduje ve správním řízení,¹⁰⁾
- f) jestliže od rozhodnutí referenda do podání návrhu na konání referenda v téže věci neuplynulo 24 měsíců,
- g) v průběhu posledních šesti měsíců volebního období zastupitelstva,
- h) o věcech, o kterých zastupitelstvo rozhodlo po podání návrhu na konání referenda, kromě případu, kdy navrhovatel nebo jeho náhradník trvá na vyhlášení referenda a podá do 14 dnů od doručení rozhodnutí zastupitelstva nové odůvodnění k původnímu návrhu na konání referenda.

Návrh na konání referenda

§ 11

Návrh na konání referenda může podat oprávněný občan (dále jen „navrhovatel“), pokud jej podpořilo svým podpisem alespoň v obcích nebo městských částech

do 3 000 obyvatel	30 % oprávněných občanů,
do 20 000 obyvatel	20 % oprávněných občanů,
do 200 000 obyvatel	10 % oprávněných občanů,
nad 200 000 obyvatel...	6 % oprávněných občanů

(dále jen „podporovatelé“).

§ 12

Náležitosti návrhu

Návrh na konání referenda musí obsahovat

- a) přesné určení území, na němž se konání referenda navrhuje,
- b) určení věci, o níž se navrhuje rozhodnout referendem,
- c) odůvodnění návrhu včetně ekonomického rozboru, který určí náklady na vykonání rozhodnutí referenda a určí jejich zdroje; odůvodnění může obsahovat návrh na termín konání referenda,
- d) přesné znění otázky navržené k rozhodnutí referendem,

- e) jméno a příjmení a trvalý pobyt,³⁾ rodné číslo a vlastnoruční podpis navrhovatele a dvou jeho náhradníků; nejsou-li uvedeni, považují se za náhradníky první dva podporovatelé návrhu; navrhovatel a jeho náhradníci nesmí být osoby blízké,¹¹⁾
- f) očíslované podpisové listiny.

§ 13

Podpisové listiny

Podpisové listiny musí obsahovat

- a) vymezení území, na němž se referendum navrhuje konat,
- b) přesné znění otázky navržené k rozhodnutí referendem,
- c) jméno a příjmení a trvalý pobyt navrhovatele a jeho náhradníků,
- d) upozornění pro podporovatele: „Tomu, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněným občanem podle zákona o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, může obecní rada uložit pokutu do 1000 Kčs.“,
- e) vlastnoruční podpisy podporovatelů včetně jejich jména a příjmení, trvalého pobytu³⁾ a rodného čísla,
- f) je-li uvedeno na jedné listině více podporovatelů, jejich počet.

§ 14

Shromažďování podpisů

(1) Pokud jde o shromažďování podpisů pod návrh na konání referenda, postupuje se přiměřeně podle ustanovení zákona o právu petičním,¹²⁾ nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Návrh na konání referenda a podpisové listiny nesmí být vystaveny v prostorách státních orgánů.

(3) Na podporu návrhu na konání referenda mohou občané organizovat kampaň, při níž se nevybírání poplatků z reklamních zařízení.¹³⁾

§ 15

(1) Podporovatel může podepsat podpisovou listinu k jednomu návrhu na konání referenda jen jedenkrát.

(2) Tomu, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněným občanem, může obecní rada uložit pokutu do 1000 Kčs v řízení podle zvláštního zákona.¹⁴⁾

(3) Pokutu lze uložit do jednoho roku ode dne, kdy došlo k jednání uvedenému v odstavci 2. Výnos pokut je příjmem obce.

(4) Na rozhodování obecní rady o uložení pokuty se vztahují obecné předpisy o správním řízení.¹⁰⁾

ČÁST DRUHÁ
POSTUP PŘI VOLBÁCH A REFERENDU

HLAVA PRVNÍ
SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O HLASOVÁNÍ PŘI VOLBÁCH A REFERENDU

Oddíl první
Příprava hlasování

§ 16
Hlasovací okrsky

(1) Pro hlasování a pro sčítání hlasů se vytvářejí v obcích hlasovací okrsky.

(2) Hlasovací okrsek se vytvoří tak, aby zahrnoval zpravidla nejvíce 1000 oprávněných občanů.

(3) Hlasovací okrsky a hlasovací místnost pro každý okrsek stanoví příslušná obecní rada nejpozději 40 dnů přede dnem hlasování; pokud jde o referendum, musí tak učinit nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování.

§ 17
Doba hlasování

(1) Hlasování se koná v určený den od 8.00 do 20.00 hodin. Pokud to místní potřeby vyžadují, může obecní rada stanovit začátek hlasování na dřívější hodinu a ukončení na hodinu pozdější.

(2) Obecní rada může podle místních podmínek stanovit, že se k hlasování mohou dostavit oprávnění občané na obecní úřad ve stanovenou dobu v průběhu tří dnů přede dnem, na který je vyhlášeno konání hlasování.

§ 18
Informování oprávněných občanů

(1) Obecní rada vyhlásí nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování způsobem v místě obvyklým dobu a místo konání hlasování v obci. Bylo-li na území obce vytvořeno více hlasovacích okrsků, uvede obecní rada, které části obce připadají jednotlivým hlasovacím okrskům, a místo konání hlasování v hlasovacím okrsku. Ve vyhláše obecní rada zdůrazní povinnost oprávněného občana mít u sebe občanský (osobní) průkaz a uvede v ní další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu hlasování.

(2) Obecní rada zajistí dodání hlasovacích lístků všem oprávněným občanům nejpozději tři dny přede dnem konání hlasování a v den hlasování okrskovým komisím.

Oddíl druhý
Společná ustanovení o komisích pro hlasování

§ 19
Všeobecná ustanovení

(1) Pro přípravu a řízení hlasování a zjišťování jeho výsledků se zřizují komise pro hlasování (dále jen „komise“).

(2) Komise jsou nejméně pětičlenné. Členem komise může být každý oprávněný občan, u něhož není překážka ve výkonu hlasovacího práva. Členy jedné komise nesmí být osoby blízké.¹¹⁾ Při volbách nemůže být členem komise také kandidát na člena zastupitelstva.

(3) Člen komise se ujímá své funkce složením slibu tohoto znění: „Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svou funkci a budu se přitom řídit zákony a jinými právními předpisy.“. Slib skládá člen komise tak, že se podepíše pod písemné znění slibu.

(4) Komise se usnáší hlasováním za přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů většinou hlasů. V případě rovnosti hlasů se návrh považuje za zamítnutý.

(5) Komise na svém prvním zasedání určí losem ze svých členů předsedu a místopředsedu. Je-li komise zřízena pro hlasování při volbách, nesmí být předseda a místopředseda členy téže volební strany (§ 48).

(6) Pro každou komisi je jmenován zapisovatel, a to nejpozději deset dnů před ustanovením komise. Zapisovatel je členem komise s hlasem poradním a může komisi podávat návrhy. Zapisovatel skládá slib ve znění uvedeném v odstavci 3 tomu, kdo ho jmenoval.

(7) Komise si mohou k výpočetnímu zpracování výsledků hlasování vytvořit odborné sumarizační útvary. V obcích nad 5000 obyvatel je příslušný orgán státní statistiky povinen přidělit pracovníky. Tito pracovníci skládají slib ve znění stanoveném v odstavci 3.

§ 20

Nároky členů komisí

(1) Člen komise nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech a nárocích vyplývajících z jeho pracovního nebo obdobného poměru.¹⁵⁾

(2) Člen komise má nárok na odměnu. Výši odměny a další podrobnosti stanoví ministerstvo financí České republiky po dohodě s ministrem vnitra České republiky obecně závazným právním předpisem.

§ 21

Povinnosti členů komisí

(1) Členové komisí jsou povinni zachovávat mlčenlivost o všech informacích, s nimiž se seznámili při výkonu své funkce, pokud se týkají konkrétních osob. Až do podepsání zápisu o hlasování nesmějí členové komisí poskytovat informace o průběhu a výsledcích hlasování.

(2) Členové komise nesmějí ovlivňovat oprávněné občany v hlasování, ani jim nesmějí upravovat hlasovací lístky.

§ 22

Povinnosti členů komisí (§ 21) se vztahují na pracovníky odborných útvarů komisí.

§ 23

(1) V hlasovacích okrscích se zřizují okrskové komise.

(2) Rozhodne-li obecní rada podle § 17 odst. 2, zřizuje se zvláštní komise.

(3) V obcích řídí hlasování místní komise. V hlavním městě Praze a ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 2 řídí hlasování městské komise; v městských částech uvedených měst řídí hlasování místní komise.

(4) V okresech řídí hlasování při volbách okresní komise.

(5) V České republice řídí hlasování při volbách Česká komise.

§ 24

Zapisovatele okrskové, místní a městské komise jmenuje příslušná obecní rada zpravidla z pracovníků obecního úřadu.

§ 25

Opatření pomocných prostředků

(1) Všechny pomocné prostředky, zejména hlasovací místnosti a potřeby pro ně, úřední obálky a pomocné pracovní síly zajistí pro okrskové komise příslušná obecní rada.

(2) Pro místní a městské komise zajistí všechny pomocné prostředky příslušná obecní rada, pro okresní komise příslušný okresní úřad.

Oddíl třetí

Okrsková komise a hlasování

§ 26

(1) Okrsková komise

- a) zajišťuje průběh hlasování v hlasovacím okrsku, zejména dozírá na správné odevzdávání hlasovacích lístků a dbá na pořádek v hlasovací místnosti,
- b) sčítá hlasy odevzdané v hlasovacím okrsku,
- c) ve sporných případech rozhoduje hlasováním o platnosti hlasovacího lístku a o platnosti hlasu oprávněného občana, a to s konečnou platností,
- d) sepíše zápis o hlasování,
- e) ostatní hlasovací dokumenty odevzdá do úschovy příslušnému obecnímu úřadu,
- f) plní další úkoly podle tohoto zákona.

(2) První zasedání okrskové komise svolá příslušný starosta tak, aby se konalo nejpozději deset dnů po uplynutí lhůty pro delegování jejích členů.

§ 27

Hlasovací místnost

(1) Hlasovací místnost musí být vybavena schránkou pro hlasování, dostatečným množstvím hlasovacích lístků a psacími potřebami.

(2) Pro úpravu hlasovacích lístků jsou v hlasovací místnosti určeny zvláštní prostory oddělené tak, aby byla zaručena tajnost hlasování. Počet těchto prostorů určí okrsková komise v potřebném předstihu s přihlédnutím k počtu oprávněných občanů v hlasovacím okrsku.

(3) Pokud se konají volby a referendum zároveň, použije se společná hlasovací schránka.

§ 28

Přípravy v hlasovací místnosti

Předseda okrskové komise zkontroluje před zahájením hlasování hlasovací schránku, popřípadě přenosnou hlasovací schránku, zda je prázdná, a zapečetí ji. Zkontroluje také vybavení hlasovací místnosti, zda je připraven seznam a dostatečný počet hlasovacích lístků a obálek, a pokud se

jedná o volby, zda je vyvěšen seznam kandidátů, kteří nadále nekandidují. Všechny obálky musí být stejné barvy, velikosti, tvaru a kvality papíru.

§ 29

Zahájení hlasování

Po provedení kontroly podle § 28 prohlásí hlasování se souhlasem okrskové komise její předseda za zahájené. Jako první hlasují předseda a ostatní členové okrskové komise, pokud jsou oprávněni v tomto hlasovacím okrsku hlasovat.

§ 30

Hlasování

(1) Oprávněný občan hlasuje osobně. Zastoupení není přístupné.

(2) Oprávněni občané předstupují před okrskovou komisí a hlasují v pořadí, v jakém se dostavili do hlasovací místnosti.

(3) Po příchodu do hlasovací místnosti prokáže oprávněný občan svým občanským (osobním) průkazem, že má právo v daném okrsku hlasovat.

(4) Není-li takový oprávněný občan zapsán do seznamu, okrsková komise jej zapíše do seznamu dodatečně.

(5) Okrsková komise neumožní hlasování oprávněnému občanu, který nemá trvalý pobyt v místě, pro které byl okrsek vytvořen, nebo u koho je komisi známa překážka ve výkonu hlasovacího práva.

§ 31

Způsob hlasování

(1) Po záznamu v seznamu obdrží oprávněný občan od okrskové komise

- a) hlasovací lístek, jestliže o to požádá,
- b) prázdnou obálku opatřenou úředním razítkem a podpisem oprávněného člena okrskové komise (dále jen „úřední obálka“).

(2) Oprávněný občan vstoupí do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků, v němž nesmí být zároveň s oprávněným občanem nikdo přítomen, s výjimkou případů uvedených v § 32, a to ani člen okrskové komise.

(3) Oprávněný občan může upravit hlasovací lístek způsobem stanoveným v tomto zákoně. Poté hlasovací lístek nebo lístky vloží do úřední obálky.

(4) Oprávněný občan hlasuje tak, že po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vloží úřední obálku do hlasovací schránky.

(5) Oprávněnému občanu, který se neodebral do tohoto prostoru pro úpravu hlasovacích lístků, komise hlasování neumožní.

(6) Oprávněný občan může požádat z důvodů hodných zvláštního zřetele o to, aby mohl hlasovat mimo hlasovací místnost. V takovém případě okrsková komise vyšle k oprávněnému občanu dva své členy s přenosnou hlasovací schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Členové komise postupují tak, aby byla dodržena tajnost hlasování.

§ 32**Pomoc druhých osob při hlasování**

Oprávněný občan, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu nebo proto, že nemůže číst nebo psát, má právo vzít s sebou do prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků jiného oprávněného občana, nikoliv však člena komise, aby za něj hlasovací lístek upravil.

§ 33**Pořádek v hlasovací místnosti a v jejím okolí**

Za pořádek v hlasovací místnosti a jejím bezprostředním okolí odpovídá předseda okrskové komise. Jeho pokyny k zachování pořádku v hlasovací místnosti a důstojného průběhu hlasování jsou závazné pro všechny přítomné.

§ 34**Překážky v hlasování**

(1) Nastanou-li okolnosti, které znemožňují zahájit hlasování, pokračovat v něm nebo je ukončit, může okrsková komise po dohodě s místní komisí odročit zahájení hlasování na pozdější hodinu, přerušit je nebo prodloužit dobu hlasování. Celková doba hlasování (§ 17) však tímto opatřením nesmí být zkrácena.

(2) Okrsková komise o takovém opatření vyrozumí oprávněné občany způsobem v místě obvyklým. V případě přerušování hlasování postupuje okrsková komise podle § 41 odst. 1 a 2. Hlasování musí být ukončeno nejpozději v den, na který bylo hlasování vyhlášeno.

§ 35**Ukončení hlasování**

Jakmile uplyne hodina stanovená pro ukončení hlasování, hlasovací místnost se uzavře. Před tím však ještě hlasují všichni oprávnění občané, kteří jsou v hlasovací místnosti nebo před ní. Potom prohlásí předseda okrskové komise hlasování za ukončené. Hlasování je možno také prohlásit za ukončené, jestliže hlasovali již všichni oprávnění občané zapsaní do seznamu v hlasovacím okrsku.

§ 36**Sčítání hlasů okrskovou komisí**

(1) V místnosti, kde okrsková komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni členové komise vyššího stupně, jejich zapisovatelé a pracovníci jejich odborných útvarů, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení místní komise.

(2) Po ukončení hlasování dá předseda okrskové komise soustředit nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky. Z nepoužitých hlasovacích lístků oddělí potřebný počet pro sčítání hlasů a označí je zvlášť pro tento účel. Ostatní nepoužité hlasovací lístky a nepoužité úřední obálky vloží do zvláštní schránky, kterou zapečetí. Poté dá otevřít hlasovací schránku.

(3) V případě, že okrsková komise na výslovnou žádost jednotlivých oprávněných občanů použila i přenosné hlasovací schránky, okrsková komise obsah schránek po jejich otevření smísí.

(4) Okrsková komise vyjme obálky s hlasovacími lístky z hlasovací schránky, spočítá úřední obálky, vyloučí neúřední obálky a porovná počet úředních obálek se záznamy v seznamu.

(5) Po vynětí hlasovacích lístků z úředních obálek okrsková komise sečte hlasy způsobem stanoveným tímto zákonem, a to pokud jde o volby podle § 58 a pokud jde o referendum podle § 79.

(6) Každý člen komise může nahlížet do odevzdaných hlasovacích lístků. Předseda okrskové komise kontroluje správnost sčítání hlasů.

§ 37

Posuzování hlasovacích lístků

(1) Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou

- a) na předepsaných tiskopisech,
- b) v úředních obálkách.

(2) Poškození, přeložení nebo přetržení nemá vliv na platnost hlasovacího lístku. K jiným než zákonem stanoveným úpravám hlasovacího lístku se nepřihlíží.

§ 38

Zápis o hlasování v hlasovacím okrsku

(1) Okrsková komise vyhotoví ve dvojím stejnopise zápis o průběhu a výsledku hlasování, který podepíše předseda, místopředseda a ostatní členové komise včetně zapisovatele. Důvody odmítnutí podpisu se poznamenají.

(2) V zápise o hlasování okrsková komise uvede

- a) dobu zahájení a ukončení hlasování, popřípadě jeho přerušování a důvody přerušování,
- b) celkový počet oprávněných občanů v hlasovacím okrsku zapsaných do seznamu,
- c) počet oprávněných občanů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) počet odevzdaných úředních obálek,
- e) počet platných hlasů,
- f) výsledky hlasování podle tohoto zákona,
- g) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány okrskové komisi; usnesení, která komise přijala, a jejich zdůvodnění, popřípadě zprávu o průběhu hlasování.

(3) K uvedení údajů podle odstavce 2 písm. e) využije komise potřebný počet nepoužitých hlasovacích lístků, které po ukončení hlasování označil předseda za přítomnosti okrskové komise.

§ 39

Skončení jednání v okrskové komisi

(1) Po sečtení hlasů a podepsání zápisu o hlasování ohlásí předseda okrskové komise výsledek hlasování a jeden stejnopis zápisu zašle neprodleně místní komisi a vyčká jejího pokynu k ukončení činnosti.

(2) Okrsková komise zapečetí odevzdané hlasovací lístky, úřední obálky a seznamy a předá je spolu s ostatními dokumenty o hlasování příslušnému obecnímu úřadu do úschovy.

Zvláštní komise

§ 40

(1) Rozhodne-li obecní rada podle § 17 odst. 2, zřizuje se zvláštní komise, která ve dnech přede dnem, na který je stanoveno konání hlasování, plní úkoly příslušných okrskových komisí.

(2) Pokud jde o delegování členů zvláštní komise, jmenování jejího zapisovatele a o svolání prvního zasedání zvláštní komise, použijí se obdobně ustanovení tohoto zákona o okrskových komisích.

(3) Nerozhodne-li obecní rada jinak, použije se pro ukončení činnosti zvláštní komise obdobně ustanovení tohoto zákona o okrskových komisích.

§ 41

Postup zvláštní komise

(1) Předseda zvláštní komise vždy bezprostředně po přerušení hlasování za přítomnosti komise zapečetí hlasovací schránku, popřípadě hlasovací schránky, seznamy a nepoužité hlasovací lístky. Pečetidlo a hlasovací schránku, popřípadě hlasovací schránky, uloží na odděleném místě tak, aby bylo vyloučeno zneužití.

(2) Při opětovném zahájení hlasování předseda zvláštní komise za přítomnosti komise ověří neporušenost pečeti a poznamená to v zápise o průběhu hlasování.

(3) Zvláštní komise poznamená ve dvou vyhotoveních seznamů, kteří oprávnění občané se hlasování zúčastnili. Jedno vyhotovení podepsané předsedou komise, který ručí za správnost údajů, obdrží v den konání hlasování příslušná okrsková komise.

(4) Hlasovací schránka, popřípadě hlasovací schránky zůstanou uzavřeny až do dne hlasování, kdy zvláštní komise sečte odevzdané hlasy.

(5) Ustanovení tohoto zákona o postupu okrskové komise se použijí obdobně.

Oddíl čtvrtý

Místní komise a vyhlášení výsledků hlasování

§ 42

(1) Místní komise

- a) řídí hlasování v obci a v městských částech v hlavním městě Praze a v městských částech statutárních měst,¹⁶⁾
- b) dohlíží na dodržování právních předpisů o volbách a referendu,
- c) zajišťuje prostřednictvím příslušného obecního úřadu tisk hlasovacích lístků,
- d) pokud jde o volby, projednává a registruje kandidátní listiny (§ 51),
- e) sčítá hlasy a zjišťuje výsledky hlasování na podkladě zápisů o hlasování zaslaných okrskovými komisemi,
- f) rozhoduje o stížnostech na postup okrskových komisí,
- g) plní další úkoly podle tohoto zákona.

(2) Místní komise plní rovněž úkoly okrskové komise, nejsou-li zřízeny hlasovací okrsky.

(3) První zasedání místní komise svolá příslušný starosta tak, aby se konalo nejpozději do pěti dnů po uplynutí lhůty pro delegování jejich členů.

§ 43

Zápis místní komise

(1) Místní komise vyhotoví ve dvou stejnopisech zápis o výsledku hlasování v obci. Zápis podepíše předseda, místopředseda, ostatní členové a zapisovatel místní komise. Důvody odmítnutí podpisu se poznamenají.

(2) V zápise místní komise musí být uveden

- a) počet hlasovacích okrsků v obci a počet okrskových komisí, které zaslaly výsledek hlasování,
- b) počet osob zapsaných v obci v seznámech,
- c) počet oprávněných občanů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) počet odevzdaných úředních obálek,
- e) počet platných hlasů,
- f) stručný obsah oznámení a stížností, které byly podány místní komisi, usnesení, která komise přijala, a jejich stručné zdůvodnění.

(3) K uvedení údajů podle odstavce 2 písm. e) místní komise využije potřebný počet nepoužitých hlasovacích lístků předaných jí okrskovými komisemi.

(4) Po podepsání obou stejnopisů zápisu o výsledku hlasování, pokud jde o volby, zašle neprodleně předseda místní komise jeden stejnopis okresní komisi.

§ 44

Vyhlášení výsledků hlasování

Místní komise vyhlásí výsledky hlasování zveřejněním na úřední desce obecního úřadu bezodkladně po vyhotovení zápisu o výsledku hlasování (§ 43).

HLAVA DRUHÁ

ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO VOLBY

§ 45

Vyhlašování voleb

Předsednictvo České národní rady vyhlašuje volby do zastupitelstev a stanoví den voleb nejpozději 75 dnů před jejich konáním. Usnesení předsednictva České národní rady se uveřejňuje ve Sbírce zákonů.

§ 46

Počet členů zastupitelstva

(1) Počet členů zastupitelstva stanoví příslušné zastupitelstvo nejpozději 70 dnů přede dnem voleb. Přihlédne přitom zejména k počtu obyvatel, rozsahu a velikosti územního obvodu. Počet členů zastupitelstva se stanoví tak, aby mělo

- a) obecní a městské zastupitelstvo

v obcích do 3 000 obyvatel	7-15 členů,
v obcích do 20 000 obyvatel	15-30 členů,
v obcích do 50 000 obyvatel	25-40 členů,
v obcích nad 50 000 obyvatel	35-50 členů,

- b) zastupitelstvo měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2 50 - 70 členů,
c) zastupitelstvo hlavního města Prahy 70 - 80 členů,
d) obvodní zastupitelstvo hlavního města Prahy a obvodní zastupitelstvo měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2 7-70 členů,
e) místní zastupitelstvo v hlavním městě Praze a místní zastupitelstvo měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2
- v městských částech do 3 000 obyvatel v městských částech do 20 000 obyvatel 7- 15 členů,
000 obyvatel v městských částech nad 20 000 obyvatel 15 -30 členů,
25-50 členů.

(2) Počet členů zastupitelstva, který má být zvolen, oznámí příslušné zastupitelstvo způsobem v místě obvyklým nejpozději do dvou dnů po jeho stanovení.

(3) Pokud nedojde k rozhodnutí podle odstavce 1, volí se nejmenší přípustný počet členů zastupitelstva.

(4) Rozhodující pro počet obyvatel obce je stav k 1. lednu roku, v němž se konají volby.

§ 47

Volební obvody

(1) Má-li se volit více než 30 členů zastupitelstva příslušná obecní rada vytvoří nejpozději 70 dní před dnem konání voleb volební obvody.

(2) V těchto volebních obvodech se volí poměrná část členů zastupitelstva odpovídající počtu obyvatel v tomto obvodu, avšak nejméně 10 a nejvíce 20 členů.

(3) Seznam vytvořených volebních obvodů, jejich popis a počty členů zastupitelstva, které mají být v jednotlivých obvodech voleny, obecní rada oznámí způsobem v místě obvyklým, nejpozději do dvou dnů po jejich stanovení.

§ 48

Volební strana

(1) Volební stranou podle tohoto zákona se rozumí registrované politické strany a politická hnutí¹⁷⁾ a jejich koalice (dále jen „politická strana“) a nezávislí kandidáti, popřípadě jejich sdružení.

(2) Politická strana může být součástí jen jedné volební strany pro volby do jednoho zastupitelstva.

§ 49

Kandidátní listiny

(1) Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstva obce mohou podávat volební strany. Volební strana může podat pro volby do jednoho zastupitelstva jen jednu kandidátní listinu. Je-li politická

strana součástí volební strany, která podala kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva, nemůže tato politická strana zároveň podat samostatnou kandidátní listinu pro volby do téhož zastupitelstva. Kandidátní listiny se podávají nejpozději 55 dnů přede dnem voleb ve dvojím stejnopise zapisovateli místní komise, kandidátní listiny pro volbu do zastupitelstva hlavního města Prahy a do zastupitelstev měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2 se podávají zapisovateli příslušných městských komisí. Volební strana, jejíž součástí není politická strana, ke kandidátní listině připojí originál petice se jménem, příjmením, rodným číslem, trvalým pobytem a podpisy oprávněných občanů podporujících její kandidaturu. V obcích a částech města do 1 000 obyvatel je třeba připojit 20 podpisů, do 3 000 obyvatel 30 podpisů, do 20 000 obyvatel 100 podpisů, do 50 000 obyvatel 200 podpisů a nad 50 000 obyvatel 400 podpisů. Podpisy kandidátů se nezapočítávají.

(2) Kandidátní listina obsahuje

- a) název zastupitelstva,
- b) označení volebního obvodu, je-li vytvořen,
- c) název volební strany,
- d) jméno, příjmení, věk, povolání a trvalý pobyt kandidátů a jejich pořadí na kandidátní listině,
- e) označení zmocněnce volební strany a jeho náhradníka s uvedením přesné adresy; zmocněncem ani jeho náhradníkem nemůže být kandidát; zmocněnec u nezávislého kandidáta se nestanovuje,
- f) jde-li o koalici politických stran nebo hnutí, označené strany nebo hnutí, které kandidáta navrhlo.

(3) Volební strana může na kandidátní listině uvést nejvýše tolik kandidátů, kolik činí počet členů zastupitelstva volených do příslušného zastupitelstva.

(4) Každá volební strana může, nejsou-li vytvořeny volební obvody, podat jednu kandidátní listinu. Jsou-li pro územní obvod zastupitelstva vytvořeny volební obvody, může volební strana podat pro každý volební obvod pouze jednu kandidátní listinu. Na kandidátní listině může uvést nanejvýš tolik kandidátů, kolik má být v obvodu voleno členů zastupitelstva. Kandidát do zastupitelstva může být uveden jen na kandidátní listině pro jeden volební obvod. Petici podle odstavce 1 podává volební strana pouze jednu.

(5) Ke kandidátní listině musí být přiloženo vlastnoručně podepsané prohlášení kandidáta, že souhlasí se svou kandidaturou, že mu nejsou známy překážky volitelnosti a že nedal souhlas k tomu, aby byl uveden na jiné kandidátní listině.

§ 50

Okolnost, že je někdo kandidátem, nesmí být na újmu v jeho pracovněprávních nebo obdobných vztazích.

§ 51

Projednání kandidátních listin místní komisí

(1) Místní komise přezkoumá předložené kandidátní listiny a v případě, že nesplňují náležitosti uvedené v § 49 odst. 2 a 5, vyzve volební stranu, aby ve stanovené lhůtě nejpozději 45 dnů před konáním voleb závady odstranila; jinak ji nezaregistruje.

(2) Místní komise škrtně

- a) kandidáta na kandidátní listině, u níž není připojeno prohlášení podle § 49 odst. 5, pokud volební strana ve lhůtě uvedené v odstavci 1 tuto závadu neodstraní,

- b) kandidáta v prípade, že je uveden na kandidátních listinách více volebních stran nebo na více kandidátních listinách téže volební strany ve volebních obvodech (§ 47), a to na té kandidátní listině, ke které není připojeno prohlášení podle 49 odst. 5; podepsal-li kandidát prohlášení k více kandidátním listinám, škrtně jej místní komise na všech kandidátních listinách,
- c) ty kandidáty, kteří jsou kandidováni nad nejvýše stanovený počet (§ 49 odst. 3 a 4).

(3) Místní komise zaregistruje platné kandidátní listiny, nejpozději však 45 dnů přede dnem voleb, a oznámí to písemně volebním stranám. Registrace je podmínkou pro rozmnožení kandidátních listin.

§ 52

Vzdání se a odvolání kandidatury

(1) Kandidát se může do 48 hodin před zahájením voleb písemně vzdát své kandidatury.

(2) U kandidátních listin podaných politickými stranami může do téhož okamžiku odvolat kandidaturu kandidáta zmocněnec.

(3) Prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury je nutno doručit v této lhůtě ve dvojnásobném stejnopise předsedovi, místopředsedovi nebo zapisovateli místní komise, který zajistí jeho zveřejnění zejména ve všech hlasovacích místnostech. Prohlášení nelze vzít zpět.

(4) Bylo-li prohlášení o vzdání se nebo odvolání kandidatury učiněno po zaregistrování, zůstává kandidát a údaje o něm na hlasovacím lístku, ale při zjišťování výsledků hlasování se k němu nepřihlíží.

§ 53

Volební kampaň

(1) Dobou volební kampaně se pro účely tohoto zákona rozumí období počínající 23. dnem a končící 48 hodin před zahájením voleb.

(2) V době volební kampaně mají všechny volební strany rovný přístup k místním veřejným sdělovacím prostředkům.

(3) Obecní rada vyhradí veřejnou plochu pro vylepování předvolebních plakátů. Její využívání musí odpovídat zásadě rovnosti volebních stran. Všechny volební strany mají rovný přístup k místním veřejným shromažďovacím prostorám.

(4) 48 hodin před zahájením voleb a v den voleb je zakázána volební agitace pro volební strany slovem, písmem, zvukem i obrazem v místních veřejných sdělovacích prostředcích, v budovách, kde sídlí okrskové komise, a v jejich bezprostředním okolí, vylepování plakátů a konání předvolebních shromáždění.

§ 54

Hlasovací lístky

(1) V záhlaví každého hlasovacího lístku musí být uveden název obce nebo městské části a počet členů zastupitelstva, který má být zvolen, dále označení volebního obvodu, pokud byl vytvořen. Hlasovací lístky jsou opatřeny razítkem téže barvy příslušného zastupitelstva, které musí být na všech hlasovacích lístcích otištěno na stejném místě. Hlasovací lístky pro volby do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2 jsou označeny na levém okraji svislým barevným pruhem.

(2) Kandidáti každé volební strany jsou uvedeni v pořadí určeném volební stranou zarámovaném v samostatných sloupcích seřazených vedle sebe, popřípadě i ve sloupcích pod sebou na společném hlasovacím lístku. U každého kandidáta se uvede jeho jméno, příjmení, věk, povolání a část obce, ve které má trvalý pobyt, před jménem kandidáta se umístí rámeček a pořadové číslo. Pokud je volební stranou koalice politických stran nebo politických hnutí, uvede se u každého kandidáta údaj, za kterou z těchto stran či hnutí v koalici kandiduje. Každý sloupec je nadepsán názvem volební strany. Dále je v záhlaví sloupce umístěn čtvereček, a to tehdy, jestliže na příslušné listině jsou alespoň dva kandidáti. Pořadí sloupců pro jednotlivé volební strany na hlasovacím lístku vylosuje místní komise při ukončení registrace kandidátních listin.

(3) Hlasovací lístky pro volby do příslušného zastupitelstva musí být vytištěny pouze na jedné straně papíru téže barvy, jakosti a rozměrů, přičemž pro označení všech volebních stran i pro údaje o všech kandidátech musí být použito stejných druhů a velikostí písma.

§ 55

Způsob hlasování

(1) Každý oprávněný občan může volit nejvýše tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva má být zvoleno.

(2) Oprávněný občan může na hlasovacím lístku označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to v kterémkoliv ze sloupců, v nichž jsou uvedeni kandidáti jednotlivých volebních stran.

(3) Oprávněný občan může na hlasovacím lístku označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce s kandidáty volební strany nejvýše jednu volební stranu. Zároveň může označit v rámečku před jménem kandidáta křížkem další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany. Takto volí předně jednotlivě označené kandidáty, dále tolik kandidátů označené volební strany, kolik činí rozdíl počtu členů zastupitelstva, kteří mají být zvoleni, a označených jednotlivých kandidátů, a to v pořadí, v němž jsou kandidáti označené volební strany uvedeni v jejím sloupci.

§ 56

Posuzování hlasů a hlasovacích lístků

(1) Hlas oprávněného občana je neplatný,

- a) jestliže neoznačil na hlasovacím lístku ani jednoho kandidáta a zároveň ani jednu volební stranu,
- b) označil-li na hlasovacím lístku křížkem v rámečku před jménem kandidáta více kandidátů, než má být voleno,
- c) označil-li na hlasovacím lístku křížkem ve čtverečku záhlaví sloupce volební strany více, než jednu volební stranu.

(2) Je-li při způsobu volby podle ustanovení § 55 odst. 3 označena volební strana a současně kandidát ve sloupci této volební strany, k označení kandidátů se nepřihlíží.

(3) Je-li v obálce několik hlasovacích lístků do téhož zastupitelstva se shodně označenou volbou kandidátů, počítají se jako jeden hlas. Liší-li se od sebe hlasovací lístky pouze počtem jinak shodně provedených voleb kandidátů, přihlíží se k tomu hlasovacímu lístku, na kterém byla označena volba více kandidátů. V ostatních případech jsou všechny stejné hlasovací lístky neplatné.

§ 57**Sčítání hlasů okrskovou komisí**

(1) Okrsková komise sečte hlasy pro jednotlivé kandidáty a jednotlivé volební strany (§ 55 odst. 2 a 3). Počet hlasů odevzdaných pro volební stranu je dán součtem všech hlasů, které obdrželi všichni její kandidáti.

(2) V místnosti, kde okrsková komise sčítá hlasy, mají právo být přítomni členové komisí vyššího stupně a pracovníci jejich odborných útvarů, jakož i osoby, kterým k tomu dala povolení okresní komise.

§ 58**Sčítání hlasů místní komisí a přidělování mandátů**

(1) Místní komise po přezkoumání zápisů okrskových komisí zjistí, kolik hlasů bylo odevzdáno pro každého kandidáta na kandidátní listině a kolik pro každou kandidátní listinu. Poté dělí celkový počet platných hlasů, který obdržela kandidátní listina, postupně lichými čísly počínaje jednou, třemi atd. tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.

(2) Podíly vypočítané způsobem uvedeným v odstavci 1 seřadí místní komise podle jejich velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva přiděleny. Za každý podíl v této početní řadě obsažený získá kandidátní listina jeden mandát. V případě rovnosti podílu je rozhodující celkový počet hlasů, který získala kandidátní listina, jinak rozhodne los.

(3) Mandáty přidělené kandidátní listině přikáže na ní uvedeným kandidátům podle pořadí určeného počty hlasů, které byly pro ně odevzdány. V případě rovnosti hlasů je rozhodující pořadí kandidáta na kandidátní listině.

(4) Kandidáti, kteří neobdrželi mandát, se stávají náhradníky v pořadí podle počtu pro ně odevzdaných hlasů. V případě rovnosti hlasů je rozhodující pořadí kandidáta na kandidátní listině. Nezíská-li kandidátní listina žádný mandát, kandidáti na ní uvedení se náhradníky nestávají.

(5) Místní komise vydá kandidátům zvoleným za členy zastupitelstva osvědčení o zvolení.

(6) Jestliže byly vytvořeny volební obvody, provede komise úkony uvedené v odstavcích 1 až 4 pro každý volební obvod zvlášť.

§ 59**Způsob vytváření okrskových a místních komisí**

(1) Každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva, může delegovat nejpozději do 40 dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka jako své zástupce do každé okrskové komise toho okrsku, ve kterém se do zastupitelstva volí. S přihlédnutím k místním potřebám může obecní rada vyzvat volební strany, aby do okrskové komise delegovaly větší počet zástupců. Nevyšlou-li volební strany své zástupce, popřípadě vyšší počet zástupců, doplní potřebný počet členů okrskové komise obecní rada.

(2) Do místní komise může delegovat nejpozději 60 dnů přede dnem voleb dva členy a dva náhradníky každá volební strana, která podává kandidátní listinu pro volby do zastupitelstva.

§ 60**Zápis okrskové a místní komise**

(1) Okrsková a místní komise uvede v zápisu počet platných hlasů odevzdaných pro každou volební stranu a počet platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty.

(2) V zápisu místní komise musí být kromě náležitostí stanovených v § 43 uvedeny také

- a) počet volebních obvodů, pokud byly vytvořeny,
- b) jména kandidátů, kteří byli zvoleni do zastupitelstva, a kandidátní listina volební strany, na níž byli uvedeni,
- c) jména náhradníků jednotlivých volebních stran v pořadí podle § 58 odst. 4.

Okresní a městská komise**§ 61**

(1) Do okresní a městské komise může delegovat nejpozději 60 dnů přede dnem voleb dva členy a dva náhradníky každá volební strana, která podává kandidátní listinu alespoň ve čtvrtině obcí okresu. Totéž platí pro volební stranu v hlavním městě Praze a ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 2, podává-li kandidátní listinu alespoň ve čtvrtině městských obvodů a současně do zastupitelstva města, v hlavním městě Praze do zastupitelstva hlavního města Prahy.

(2) Zapisovatele okresní komise jmenuje přednosta příslušného okresního úřadu. Zapisovatele městské komise jmenuje primátor města.

(3) První zasedání okresní nebo městské komise svolá přednosta příslušného okresního úřadu nebo příslušný primátor města tak, aby se konalo nejpozději pět dnů po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 1.

(4) Okresní a městská komise

- a) dozírá na dodržování právních předpisů o volbách,
- b) rozhoduje o stížnostech na postup místních komisí,
- c) shrnuje výsledky voleb do obecních a městských zastupitelstev v okrese, do obvodních zastupitelstev v hlavním městě Praze a ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 2 a do místních zastupitelstev ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 6,
- d) předá volební dokumenty do úschovy příslušnému obecnímu úřadu,
- e) plní další úkoly podle tohoto zákona a úkoly, kterými ji pověří Česká komise.

(5) Městská komise v hlavním městě Praze zjišťuje výsledky voleb do zastupitelstva hlavního města Prahy a městské komise ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 2 zjišťují výsledky voleb do zastupitelstev uvedených měst.

(6) Pro volby do zastupitelstva hlavního města Prahy a do zastupitelstev měst uvedených v § 1 písm. a) č. 2 plní městská komise úkoly svěřené místním komisím.

§ 62**Zápis okresní komise**

(1) Okresní komise zjistí výsledky hlasování v okrese na podkladě zápisů místních komisí o výsledku a průběhu hlasování v obci.

(2) Okresní komise vyhotoví ve dvou stejnopisech zápis o výsledku hlasování v okrese. Zápis podepíše předseda, místopředseda, ostatní členové včetně zapisovatele okresní komise. Důvody odmítnutí podpisů se poznamenají.

(3) V zápise okresní komise musí být uveden

- a) celkový počet obcí, ve kterých bylo zvoleno zastupitelstvo,
- b) celkový počet osob zapsaných v seznamech (§ 4),
- c) celkový počet oprávněných občanů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) počet zvolených členů příslušných zastupitelstev podle jednotlivých volebních stran.

(4) Po podepsání obou stejnopisů zápisu o výsledku hlasování zašle předseda jeden stejnopis zápisu neprodleně České komisi.

Česká komise

§ 63

(1) Do České komise může delegovat nejpozději 60 dnů přede dnem voleb každá volební strana, která podává kandidátní listiny do zastupitelstev alespoň ve čtvrtině okresů, dva členy a dva náhradníky.

(2) Zapisovatele České komise jmenuje vláda České republiky.

(3) První zasedání České komise svolá předseda vlády České republiky tak, aby se konalo nejpozději pět dnů po uplynutí lhůty uvedené v odstavci 1.

(4) Česká komise zejména

- a) dozírá na dodržování právních předpisů o volbách,
- b) rozhoduje o stížnostech na postup okresních komisí a městských komisí v Praze a městských komisí ve městech uvedených v § 1 písm. a) č. 2 a o odvoláních proti jejich rozhodnutím,
- c) zjišťuje a zveřejňuje celkové výsledky voleb do zastupitelstev v České republice,
- d) plní další úkoly podle tohoto zákona.

(5) Česká komise plní úkoly okresní komise, jde-li o nové volby do zastupitelstva (§ 8).

§ 64

Zápis České komise

(1) Česká komise vyhotoví zápis o výsledku hlasování v České republice, který podepíše předseda, místopředseda, ostatní členové včetně zapisovatele České komise. Důvody odmítnutí podpisů se poznamenají.

(2) V zápise o výsledku voleb se uvede

- a) celkový počet obcí, ve kterých bylo zvoleno zastupitelstvo,
- b) celkový počet oprávněných občanů zapsaných v seznamech v České republice,
- c) celkový počet oprávněných občanů, kterým byly vydány úřední obálky,
- d) celkový počet členů zvolených do zastupitelstev podle volebních stran.

§ 65**Uveřejnění výsledků voleb**

Česká komise uveřejní celkové výsledky voleb do zastupitelstev ihned po podepsání zápisu.

§ 66**Ukončení činnosti komisí při volbách**

(1) Činnost České komise je ukončena 60 dnů přede dnem příštích voleb do zastupitelstev (§ 45).

(2) Činnost okresní, městské, místní a okrskové komise při volbách je ukončena 20. dnem po uveřejnění celkových výsledků voleb Českou komisí. To neplatí, pokud jde o komisi, jejíž působnost se vztahuje na obec nebo městskou část, v níž nedošlo k řádnému provedení voleb podle tohoto zákona. V takovém případě je činnost této komise ukončena 20. dnem po uveřejnění výsledků dodatečně nebo znovu provedených voleb (§ 67).

§ 67**Opatření k dodatečnému provedení voleb**

Nedošlo-li z jakýchkoli důvodů v některé obci k řádnému provedení voleb podle tohoto zákona, předsednictvo České národní rady na návrh ministra vnitra České republiky nejpozději do týdne po vyhlášení výsledků voleb, nebo do týdne poté, kdy bylo ministru vnitra České republiky doručeno usnesení soudu, že stížnost na platnost hlasování je oprávněná (§ 89), učiní opatření, aby volby byly dodatečně nebo znovu provedeny. Zákonné lhůty mohou být přitom přiměřeně zkráceny.

§ 68**Obsazování uprázdněných mandátů**

(1) Uprázdnil-li se mandát v zastupitelstvu, nastupuje za člena zastupitelstva náhradník z kandidátní listiny téže volební strany v pořadí podle § 58 odst. 4.

(2) Není-li náhradník, zůstane mandát uprázdněn až do konce volebního období.

(3) Za člena zastupitelstva prohlásí obecní rada nebo zastupitelstvo náhradníka uvedeného v odstavci 1 do 15 dnů poté, co se uprázdnil mandát. O tom vydá novému členu zastupitelstva osvědčení.

§ 69**Hrazení volebních nákladů**

(1) Výdaje spojené s volbami do zastupitelstev se hradí ze státního rozpočtu České republiky.

(2) Výdaje spojené s novými volbami (§ 8) hradí obec.

(3) Každá volební strana nese náklady své volební kampaně.

HLAVA TŘETÍ
ZVLÁŠTNÍ USTANOVENÍ PRO REFERENDUM

§ 70
Vyhlašování referenda

(1) Obecní rada⁶⁾ vyhlašuje referendum a stanoví den konání referenda tak, aby se referendum konalo nejdříve 30 dnů a nejpozději 90 dnů po jeho vyhlášení, není-li v návrhu na konání referenda uvedena doba pozdější.

Postup obecní rady

§ 71

(1) Po obdržení návrhu na konání referenda obecní rada posoudí, zda návrh splňuje stanovené náležitosti a zda lze referendum konat,

(2) Obecní rada nevyhlásí referendum, nemá-li návrh stanovené náležitosti, nebo v případech, v nichž nelze referendum konat. Pokud má za to, že referendum nelze vyhlásit, vyrozumí o tom navrhovatele do 21 dnů od podání návrhu. Jinak obecní rada ve stejné lhůtě referendum vyhlásí.

(3) Obecní rada referendum rovněž nevyhlásí, jestliže navrhovatel vzal svůj návrh zpět písemným oznámením. Obecní rada oznámí zpětvzetí návrhu neprodleně náhradníkům. V tomto případě obecní rada referendum vyhlásí pouze, pokud náhradník oznámil písemně do sedmi dnů od doručení oznámení, že trvá na konání referenda.

(4) Zjistí-li se po vyhlášení referenda, že jde o případ, kdy referendum nelze konat, obecní rada konání referenda zastaví a vyrozumí o tom do tří dnů navrhovatele.

§ 72

(1) Obecní rada v rozhodnutí o vyhlášení referenda uvede přesné znění otázky, která má být referendem rozhodnuta, den, čas a místo konání referenda.

(2) Rozhodnutí o vyhlášení referenda a odůvodnění navrhovatele zveřejní na úřední desce obecního úřadu a kromě toho způsobem v místě obvyklém.

(3) Vyhlášení referenda oznámí obecní rada příslušnému okresnímu úřadu.

§ 73

(1) Obecní rada seznámí zastupitelstvo s tím, že byl podán návrh na konání referenda, a zastupitelstvo k němu přijme stanovisko, pokud o věci navržené k rozhodnutí referendem nerozhodne.

(2) Obecní rada zveřejní stanovisko nebo rozhodnutí zastupitelstva k položené otázce a počty hlasů podle volebních stran při hlasování o stanovisku. Zároveň stanovisko nebo rozhodnutí zastupitelstva neprodleně doručí navrhovateli a náhradníkům.

§ 74

(1) Je-li podáno více návrhů na konání referenda, může obecní rada rozhodnout o jejich společném konání za předpokladu, že budou dodrženy lhůty uvedené v § 70, nebo že navrhovatel souhlasí s jinou lhůtou.

(2) Pokud by se vykonání rozhodnutí referenda o některých otázkách navzájem vylučovalo, obecní rada na to upozorní při vyhlášení referenda.

§ 75

(1) Ustanovení tohoto zákona o volební kampani se použijí pro referendum přiměřeně.

(2) Koná-li se referendum samostatně bez voleb, může obecní rada rozhodnout o přiměřeném zkrácení lhůt stanovených tímto zákonem.

§ 76

Hlasovací lístky

Na každém hlasovacím lístku musí být uvedeny

- a) text „místní referendum“, název obce a případně její části, v níž se referendum koná, a označení hlasovacího okrsku, pokud byl vytvořen,
- b) den konání referenda,
- c) otázka položená k rozhodnutí referendem,
- d) v levé polovině lístku „ano“; v pravé polovině „ne“,
- e) razítko obecního úřadu stejné barvy otištěné na stejném místě u všech hlasovacích lístků,
- f) hlasuje-li se o více otázkách zároveň, před každou otázkou číslo, počínaje jedničkou, a u každé otázky slova „ano“, „ne“.

§ 77

Způsob hlasování

Oprávněný občan může na hlasovacím lístku zakroužkovat předtištěnou odpověď „ano“ nebo „ne“.

§ 78

Posuzování hlasů a hlasovacích lístků

(1) Hlas oprávněného občana je neplatný,

- a) není-li u otázky zakroužkována žádná odpověď,
- b) jsou-li u otázky zakroužkovány obě odpovědi.

(2) K jiným úpravám hlasovacích lístků, než je uvedeno v § 77, se nepřihlíží.

§ 79

Sčítání hlasů

Při sčítání hlasů okrsková komise sečte zvlášť hlasy odevzdané pro odpověď „ano“ a zvlášť hlasy odevzdané pro odpověď „ne“.

§ 80

Koná-li se referendum na celém území hlavního města Prahy nebo měst uvedených v § 1 písm.

- a) č. 2, plní úkoly místní komise městská komise.

§ 81**Způsob vytváření okrskových a místních komisí**

(1) Do okrskové a místní komise může nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování delegovat navrhovatel jako svého zástupce oprávněného občana.

(2) Další členy okrskové a místní komise jmenuje obecní rada zpravidla na návrh politických stran.

(3) Koná-li se referendum zároveň s volbami, postupuje se při vytváření komisí podle zvláštních ustanovení o volbách s tím, že je zachováno právo navrhovatele delegovat svého zástupce nejpozději 40 dnů, pokud jde o okrskovou komisi, a nejpozději 60 dnů, pokud jde o místní komisi, přede dnem voleb.

§ 82**Zápis okrskové a místní komise**

Kromě náležitostí stanovených v tomto zákoně uvede komise v zápise zvlášť počet odevzdaných platných hlasů pro odpověď „ano“ a zvlášť počet odevzdaných platných hlasů pro odpověď „ne“.

§ 83**Ukončení činnosti komisí při referendu**

Činnost komisí ukončí rozhodnutím obecní rada po vyhlášení výsledků referenda.

§ 84

(1) K platnosti rozhodnutí referendem je třeba účasti alespoň čtvrtiny oprávněných občanů. Rozhodnutí referendem je přijato, hlasovala-li pro ně nadpoloviční většina oprávněných občanů, kteří se referenda zúčastnili.

(2) Rozhoduje-li se referendem o sloučení obcí, o rozdělení obcí nebo o zřízení nové městské části, je rozhodnutí přijato jen tehdy, hlasovala-li pro ně nadpoloviční většina všech oprávněných občanů.

§ 85

K provedení rozhodnutí přijatého referendem učiní obecní rada opatření bez zbytečného odkladu.

§ 86**Hrazení nákladů na referendum**

(1) Výdaje spojené s konáním referenda hradí ze svého rozpočtu obec, v níž se referendum koná.

(2) Součástí výdajů podle odstavce 1 nejsou výdaje spojené se získáním podpisů podporovatelů návrhu na konání referenda (§ 11 a 12) a náklady na kampaň (§ 75).

ČÁST TŘETÍ

STÍŽNOSTI A NÁPRAVA NESPRÁVNÝCH OPATŘENÍ

§ 87

Námitkové řízení

(1) Každý občan může ústně nebo písemně upozornit obec nebo městskou část na chyby a nesprávnosti v seznamu a navrhnout opravu. Obec nebo městská část je povinna do tří dnů provést opravu v seznamu nebo občanovi písemně sdělit, z jakých důvodů nelze opravu provést.

(2) Bude-li návrh zamítnut, může jej občan předložit okresnímu soudu příslušnému podle hlasovacího okrsku; soud je povinen rozhodnout do tří dnů. Pro řízení platí ustanovení občanského soudního řádu.¹⁸⁾ Podle rozhodnutí soudu provede obec nebo městská část a v den hlasování okrsková komise opravu v seznamu. Řízení před soudem nepodléhá soudnímu poplatku.

§ 88

Stížnost na postup komise

(1) Každý oprávněný občan nebo volební strana může podat stížnost na postup komise.

(2) O stížnosti rozhoduje komise vyššího stupně, a není-li taková komise při hlasování v referendu, rozhoduje obecní rada. Proti rozhodnutí komise o stížnosti je možno podat odvolání, o kterém rozhoduje, pokud jde o volby, komise vyššího stupně, a pokud jde o referendum, zastupitelstvo.

§ 89

Stížnost na platnost hlasování

(1) Každý oprávněný občan, a pokud jde o volby, také každá volební strana, která v obci podala kandidátní listinu, může podat stížnost, má-li za to, že došlo k závažnému porušení předpisů o hlasování při volbách a referendu, které mohlo podstatným způsobem ovlivnit jejich výsledek.

(2) Stížnost se předkládá písemně do sedmi dnů po vyhlášení výsledků hlasování příslušnému krajskému soudu, který rozhodne, zda je stížnost oprávněná a zda porušením předpisů o volbách a referendu došlo k podstatnému ovlivnění výsledku hlasování.

(3) Soud projedná stížnost do sedmi dnů v senátu složeném z předsedy a dvou soudců. Ustanovení občanského soudního řádu o přezkoumávání rozhodnutí jiných orgánů se použijí přiměřeně.

(4) Proti usnesení krajského soudu o stížnosti se nelze odvolat.

(5) Usnesení zašle krajský soud příslušnému zastupitelstvu, které je jím vázáno, příslušnému okresnímu úřadu a ministru vnitra České republiky.

§ 90

Pozastavení výkonu rozhodnutí referenda

(1) Bylo-li referendem přijato rozhodnutí, ačkoli jde o případ, kdy referendum nelze vyhlásit a konat, nebo byla-li podána stížnost na platnost hlasování, pozastaví výkon takového rozhodnutí obecní rada nebo zastupitelstvo a neprodleně o tom informuje příslušný okresní úřad. Neučiní-li tak, pozastaví výkon takového rozhodnutí příslušný okresní úřad.

(2) Okresní úřad předloží do deseti dnů od pozastavení věc České národně radě, která může rozhodnutí referenda zrušit.

ČÁST ČTVRTÁ USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 91 Počítání lhůt

Případně-li poslední den lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

§ 92 Opatření k zajištění voleb a referenda

(1) Všechny státní orgány a všechny právnické osoby jsou povinny spolupůsobit při provádění tohoto zákona.

(2) Právnické nebo fyzické osoby zabývající se polygrafickou činností jsou povinny na žádost orgánů zajišťujících úkoly podle tohoto zákona zabezpečit, aby kandidátní listiny, tiskopisy a ostatní dokumenty byly včas a řádně rozmnoženy.

§ 93

(1) Ministerstvo vnitra České republiky

- a) stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o úkolech obcí při
  1. vytváření a vyhlašování hlasovacích okrsků a volebních obvodů,
  2. sestavování seznamů,
  3. zajišťování a vybavování hlasovacích místností,
  4. úschově hlasovacích lístků a jiných dokumentů o hlasování,
- b) vydá vzory hlasovacího lístku, seznamu (§ 4), osvědčení o zvolení a může stanovit vzory dalších dokumentů o hlasování,
- c) rozhodne o způsobu uložení volebních dokumentů o hlasování.

(2) Český statistický úřad po dohodě s ministerstvem vnitra České republiky vydá metodiku zpracování výsledků hlasování.

§ 94

Ve volebním období zastupitelstev zvolených v roce 1990 vykonává působnost České komise ministerstvo vnitra České republiky.

§ 95

Zastupitelstva v obcích zvolená podle zákona České národní rady č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, se považují za zastupitelstva zvolená podle tohoto zákona.

§ 96 Zrušovací ustanovení

Zrušuje se zákon České národní rady č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích.

§ 97
Účinnosť

Tento zákon nabýva účinnosti dňom 1. července 1992.

Burešová v. r.

Pithart v. r.

- 1) Zákon České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- 2) Čl. 86 odst. 3 ústavního zákona č. 100/1960 Sb., Ústava České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů.
- 3) Zákon č. 135/1982 Sb., o hlášení a evidenci pobytu občanů.
- 4) § 10 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 47/1992 Sb.).
- 5) § 5 odst. 2 písm. b), § 9 odst. 4 písm. a) a § 24 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění s působností pro Českou republiku č. 86/1992 Sb.).
- 6) § 10 odst. 1 a § 11 odst. 1 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb.
§ 3 odst. 2 a § 4 odst. 1 zákona České národní rady č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze.
- 7) § 3 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb.
- 8) § 11 odst. 1 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb.
- 9) § 19 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb.
- 10) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád)
- 11) § 116 občanského zákoníku.
- 12) § 4 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním.
- 13) § 5 zákona České národní rady č. 563/1990 Sb., o místních poplatcích.
- 14) Zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích.
- 15) Vyhláška federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 18/1991 Sb., o jiných úkonech v obecném zájmu.
- 16) § 3 zákona České národní rady č. 367/1990 Sb.
- 17) Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění zákona č. 468/1991 Sb.
- 18) § 200f a 200g občanského soudního řádu č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 70/1992 Sb.).

